

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 4 technikum na rok szkolny 2025/2026

Program: Komisja Wychowania KEP, *Z Bogiem w dorosłe życie* (nr AZ-3-01-18)

Podręcznik *W poszukiwaniu miejsca w świecie*

	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
Dział I. „Nikt nie jest samotną wyspą”					
	Uczeń: - wymienia przejawy poszanowania godności drugiego człowieka - recytuje bezbłędnie treść piątego przykazania Dekalogu; - wylicza trudy i radości dnia codziennego - wymienia cnoty Boskie i cnoty ludzkie (kardynalne) - opisuje właściwe zachowania chrześcijanina w sferze seksualnej.	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; - definiuje pojęcie godność - wskazuje źródła ludzkiej godności naturalnej i chrześcijańskiej - definiuje pojęcia chrześcijanin, cnota; - wskazuje sposoby świadczenia o Chrystusie w codziennym życiu. - definiuje pojęcie seksualność; - streszcza teksty biblijne - wymienia najważniejsze przyczyny i skutki wojen - określa chrześcijańskie podejście do pracy - definiuje pojęcie pracoholizm	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; - argumentuje potrzebę szacunku dla każdego człowieka - definiuje pojęcia cywilizacja życia, cywilizacja śmierci; - projektuje plakat reklamujący wartość życia ludzkiego. - charakteryzuje styl życia zaangażowanego chrześcijanina - opisuje wartość osoby ludzkiej w oparciu o teksty biblijne mówiące o stworzeniu człowieka - charakteryzuje współczesnego patriotę;	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry; - interpretuje teksty biblijne i zapisy Konstytucji RP mówiące o konieczności poszanowania ludzkiej godności; - proponuje sposoby okazywania szacunku dla ludzkiej godności - wskazuje symptomy cywilizacji życia i cywilizacji śmierci i krótko je charakteryzuje; wyjaśnia dlaczego życie ludzkie jest największą wartością	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; - opisuje przejawy spadku religijności współczesnej młodzieży; - wskazuje metody i formy zapobiegania laicyzacji społeczeństwa polskiego - proponuje formy kształtowania postaw patriotycznych wśród młodzieży. - samodzielnie wykonuje plakat o tematyce antywojennej;
Dział II. Kościół to...					
	Uczeń: - wyjaśni czym jest Biblia - wylicza najważniejsze fakty z życia Matki Bożej; - wymienia wspólnoty działające w Kościele - wymieni stany życia w Kościele - definiuje pojęcie człowiek świecki - wymieni rodzaje władzy	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; - wymienia wątpliwości młodych ludzi dotyczące Biblii - wskazuje prawdziwe cechy Boga; - definiuje pojęcie dogmat - wymienia dogmaty maryjne; - wskazuje cechy Matki Bożej, które może naśladować	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; - wskazuje argumenty przekonujące o wiarygodności Biblii. - omawia wybrane odkrycia archeologiczne potwierdzające autentyczność zapisów biblijnych - omawia sposoby poznawania Boga	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry; - wyjaśnia dlaczego Biblia nie przeczy nauce - prezentuje treść wybranych dokumentów Kościoła wskazujących, że Biblia jest słowem Bożym.	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; - wyjaśnia dlaczego modlitwę Ojcze nasz można nazwać streszczeniem Ewangelii - wskazuje co łączy i dzieli katolicyzm, protestantyzm i prawosławie;

	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
	• wyjaśni czym jest Eucharystia • wskazuje postawy podczas przyjmowania Eucharystii • wyjaśnia pojęcia post, wstrzemięźliwość • wyjaśni kim jest szatan • definiuje pojęcia pokusa, opętanie • wyrecytuje bezbłędnie Modlitwę Pańską • wymieni w kolejności okresy roku liturgicznego	• współczesny młody człowiek • definiuje pojęcie Kościoła; • wskazuje przymioty Kościoła • wskazuje okoliczności, w których katolik zobowiązany jest do posłuszeństwa Kościołowi; • wskazuje funkcje członków Kościoła wynikające z chrztu i bierzmowania • definiuje pojęcia: polityka, władza ustawodawcza, wykonawcza i sędziowska • wymieni różne określenia Eucharystii • wyjaśnia okoliczności ustanowienia Eucharystii • wymienia przykazania kościelne we właściwej kolejności • wylicza święta nakazane • opisze jak działa szatan • definiuje pojęcia zniewolenie, egzorcyzm • wylicza prośby zanoszone do Boga w modlitwie Ojcze nasz	• wskazuje sposoby propagowania ideałów, którymi żyła Maryja. • wyjaśnia treść znanych dogmatów maryjnych; • wyjaśnia rolę i znaczenie Kościoła w życiu człowieka wierzącego; • formułuje argumenty za wiarygodnością Kościoła • wyjaśnia pojęcia: posłuszeństwo, władza zewnętrzna w Kościele, władza wewnętrzna w Kościele; • wymienia argumenty przemawiające za posłuszeństwem hierarchii Kościoła. • charakteryzuje stany życia w Kościele • wskazuje wybrane wydarzenia ewangeliczne obrazujące odniesienie Jezusa do władzy oraz ludzkich problemów; wymienia akty prawne porządkujące relacje między Kościołem a państwem w Polsce;	• wyjaśnia jak odróżnić prawdziwy i fałszywy obraz Boga; • analizuje teksty biblijne związane z treścią wybranych dogmatów maryjnych; • argumentuje konieczność propagowania ideałów, którymi żyła Matka Boża; • argumentuje związek między wiarą w Boga a przynależnością do Kościoła; • argumentuje konieczność posłuszeństwa Kościołowi; • omawia przyczyny i skutki odrzucenia niektórych wskazań Kościoła w zakresie wiary i moralności • omawia zadania wynikające z realizacji funkcji kapłańskiej, królewskiej i prorockiej; • o konieczności przestrzegania przykazań kościelnych w codziennym życiu	• argumentuje konieczność działań o charakterze ekumenicznym • planuje formy samodoskonalenia w ciągu poszczególnych okresów roku liturgicznego. • określa podobieństwa i różnice pomiędzy sądem szczegółowym i ostatecznym; charakteryzuje zachowania wobec bliźnich, które będą pozytywnie ocenione podczas Sądu Ostatecznego.
Dział III. „A bliźniego swego jak siebie samego”					
	Uczeń: • wymienia przykazania Dekalogu i przykazania kościelne • przedstawia treść przykazania miłości • recytuje treść czwartego przykazania Dekalogu • wymienia osoby, których dotyczy treść czwartego przykazania Dekalogu	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; • definiuje pojęcia: moralność, prawo naturalne, prawo objawione • definiuje pojęcia: obmowa, oszczerstwo, plotka, hejt	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; • omawia błogosławieństwa ewangeliczne. • wyjaśnia różnice pomiędzy prawem naturalnym a objawionym • wyjaśnia na czym polega szacunek dla imienia bliźniego;	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry • wskazuje przyczyny braku respektowania zasad moralnych we współczesnym świecie; • argumentuje potrzebę troski o poszanowanie zasad moralnych.	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; • . opisuje stosunek Jezusa do dóbr materialnych; • omawia pozytywne i negatywne skutki grona

	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
	• wyjaśni czym jest aborcja i eutanazja • wyjaśni czym jest transplantacja • definiuje pojęcia prawda, kłamstwo • podaje definicję własności prywatnej i wspólnej; • wylicza wykroczenia przeciwko siódmemu przykazaniu Dekalogu	• wskazuje wykroczenia przeciwko poszanowaniu dobrego imienia bliźniego; • wymienia zobowiązania wobec osób starszych, wynikające z czwartego przykazania Dekalogu. • wyjaśnia, dlaczego ludzkie życie jest święte; • uzasadnia, że Bóg jest Panem życia; • wyjaśnia, co to jest obrona konieczna; • wyjaśnia zasadę uprawnionej obrony; • wymienia świętych męczenników, którzy dobrowolnie oddali swoje życie • wyjaśnia pojęcia: transplantacja, dawca, biorca;	• omawia przyczyny i skutki takich zachowań, jak obmowa, oszczerstwo, plotka i hejt; • omawia krótko podstawowe problemy ludzi w podeszłym wieku • argumentuje potrzebę troski o ludzi w podeszłym wieku. • podaje wybrane fakty na temat rozwoju dziecka pod sercem matki; • wymienia skutki aborcji; • wyjaśnia, na czym polega dzieło duchowej adopcji dziecka poczętego • przedstawia stanowisko Kościoła na temat eutanazji • wyjaśnia sens cierpienia w kontekście męki i śmierci Jezusa Chrystusa. • dyskutuje na temat granic prawa do obrony	• wymienia sposoby troski o dobre imię drugiego człowieka; • tworzy katalog zasad, którymi warto kierować się w relacjach z innymi ludźmi • wypracowuje zasady pomagające w budowaniu właściwych relacji z osobami w podeszłym wieku; • stosując się do wyznaczonych zasad podejmuje dyskusję na temat aborcji; • formułuje argumenty przemawiające za poszanowaniem życia ludzkiego od poczęcia do naturalnej śmierci. • formułuje katolickie argumenty na temat cierpienia i eutanazji; • przedstawia propozycje pomocy osobom cierpiącym i umierającym.	• madzenia przez człowieka dóbr materialnych; • wyjaśnia, jaki powinien być stosunek chrześcijan do bogactwa; • tworzy samodzielnie „Dekalog zamożnego chrześcijanina”. • argumentuje, dlaczego ważny jest szacunek do własności prywatnej; • wyjaśnia treść siódmego przykazania Dekalogu i wynikające z niego zobowiązania; • wskazuje na prawno-moralne skutki nieposzanowania własności prywatnej; • wartościuje opisane w wybranych przykładach postępowanie ludzi w sytuacji zagrożenia ich życia formułuje argumenty przeciwko karze śmierci;

Dział IV. Wyobrażenia miłosierdzia

	Uczeń: • wyjaśnia czym jest przebaczenie • wskazuje w jaki sposób można szerzyć dobro • wymienia uczynki miłosierdzia względem duszy i ciała.	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; • streszcza przypowieść o nielitościwym dłużniku; • wymienia etapy procesu przebaczenia • wskazuje podstawy chrześcijańskiej działalności charytatywnej;	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; • wyjaśnia czym jest Nowenna do Matki Bożej Rozwiązującej Węzły • szereguje chronologicznie etapy przebaczenia • dokonuje oceny aktualnej działalności charytatywnej Kościoła;	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry • analizuje przeżycia i emocje postaci z biblijnej przypowieści o nielitościwym dłużniku • charakteryzuje i uzasadnia związek pomiędzy przebaczeniem ludzkim i Bożym	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; • . wyjaśnia dlaczego chrześcijanie powinni pomagać ubogim • wyjaśnia podobieństwa i różnice pomiędzy ubóstwem
--	--	---	---	---	---

	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
		- wymienia formy działalności charytatywnej realizowane przez Kościół katolicki - wymienia fakty z życia św. Mikołaja;	- uzasadnia potrzebę naśladowania św. Mikołaja w codziennym życiu - wskazuje chrześcijańskie postawy względem ubogich;	- projektuje działalność charytatywną w swoim środowisku. - proponuje różne formy pomocy potrzebującym.	materialnym i duchowym. wyjaśnia dlaczego św. Matka Teresa z Kalkuty może być uznana za wzorzec osobowy dla współczesnych ludzi; planuje i realizuje działania na rzecz potrzebujących.
Dział V. Uroczystości w roku liturgicznym					
	Uczeń: - wymienia sposoby pomocy duszom czyścówym - wskazuje kiedy zaczyna się i kończy Adwent - opowiada swoimi słowami o narodzeniu Jezusa - wskazuje kiedy zaczyna się Wielki Post - wymieni pięć warunków dobrej spowiedzi	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; - wyjaśnia czym jest śmierć z punktu widzenia religijnego - tworzy kartkę wypominkową; - wyjaśnia podstawowe pojęcia związane z Adwentem; - wymienia wymiary Adwentu. - wyjaśnia pojęcia związane z narodzeniem Jezusa; - wymienia sposoby przygotowania do świętowania Bożego Narodzenia.	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; - omawia naukę Kościoła dotyczącą życia wiecznego oraz podaje przykłady jej zastosowania we własnym życiu - wyjaśnia dlaczego człowiek tęskni za miłością; - wyjaśnia czym są wielkie antyfony Adwentu; - wymienia zwyczaje świąteczne; wyjaśnia dlaczego Bóg stał się człowiekiem - omawia symbolikę popiołu używanego w Środę Popielcową;	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry; - odróżnia sposoby pomagania duszom czyścówym od wyrażania pamięci o zmarłych. - przy użyciu metafory analizuje biblijną przypowieść o mierze; - analizuje fragment biblijny o narodzeniu Jezusa; - analizuje zwyczaje świąteczne i odkrywa ich sens. - omawia skutki sakramentu pokuty i pojednania	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; - analizuje przykłady ludzkich zachowań i podaje ich prawdopodobne skutki - interpretuje biblijne opisy pod kątem cech Jezusa Zmartwychwstałego; tworzy wiadomość tekstową zawierającą radosną nowinę o zmartwychwstaniu Jezusa i życiu wiecznym

I. SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ

Cele oceniania:

- Informowanie ucznia i rodziców o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych.
- Motywowanie ucznia do dalszego rozwoju i systematycznej pracy.
- Wskazywanie mocnych stron i obszarów wymagających poprawy.
- Dostarczanie nauczycielowi informacji zwrotnej o efektywności nauczania.

Zakres oceniania:

Ocenianiu podlega:

- opanowanie treści podstawy programowej,
- aktywność na lekcji, przygotowanie do zajęć, pilność i systematyczność,
- współuczestnictwo w przygotowaniu rekolekcji szkolnych,
- aktywne uczestnictwo w przygotowaniu oprawy szkolnych uroczystości w kościele,
- rozwijanie postawy religijnej poprzez zaangażowanie w działalność charytatywną.

Formy sprawdzania osiągnięć:

Sprawdziany / prace klasowe – zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, obejmują większy zakres materiału.

Kartkówki – obejmują niewielki zakres materiału, mogą być niezapowiedziane (mogą obejmować tzw. „Mały Katechizm”).

Odpowiedzi ustne – obejmują bieżące zagadnienia (z zakresu trzech ostatnich lekcji).

Praca w grupie – ocenę może otrzymać cała grupa lub indywidualny uczeń.

Prace domowe, ćwiczenia wykonane w kartach pracy ucznia.

Aktywność na lekcji i praca długoterminowa (np. projekt, referat).

Prace dodatkowe – np. referaty, prace plastyczne, prezentacje multimedialne.

Ogólne zasady oceniania

1. Nauczyciel powiadamia uczniów o sprawdzianach / testach z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i wpisuje je do dziennika.
2. W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie / teście ma on obowiązek napisać zaległą pracę pisemną w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły.
3. Uczeń ma możliwość poprawy oceny ze sprawdzianu. Uczeń powinien poprawić ocenę do tygodnia czasu od oddania pracy pisemnej i po uprzednim zgłoszeniu tego faktu nauczycielowi przez dziennik elektroniczny (z dwudniowym wyprzedzeniem). Wszystkie oceny zostają wpisane do dziennika.
4. Krótkie sprawdziany wiadomości, zwane kartkówkami, mogą obejmować materiał maksymalnie z trzech lekcji. Kartkówki nie muszą być zapowiadane. Poprawa oceny z kartkówki odbywa się w formie ustnej.
5. W przypadku stwierdzenia, iż uczeń podczas sprawdzianu korzysta z niedozwolonych pomocy praca ta zostaje anulowana. Nauczyciel ustala inny termin napisania pracy.
6. Jeżeli uczeń sam nie zgłosi gotowości napisania zaległego sprawdzianu, pisze go podczas obecności na kolejnych zajęciach lekcyjnych. Sprawdzian obejmuje ten sam zakres materiału, który obowiązywał w „pierwszym” terminie.
7. Nie ocenia się uczniów z bieżącego materiału do trzech dni po dłuższej (trwającej co najmniej tydzień) usprawiedliwionej nieobecności w szkole.
8. Uczeń ma prawo do jednego nieprzygotowania w półroczu. Fakt ten jest odnotowywany w dzienniku pod datą zgłoszenia (nie dotyczy to zapowiedzianych kartkówek, sprawdzianów i lekcji powtórzeniowych).
9. Uczeń ma prawo do jednego zgłoszenia braku zadania (kart pracy lub zeszytu). Fakt ten jest odnotowywany w dzienniku pod datą zgłoszenia.
10. Uczeń, który opuścił co najmniej 50% obowiązkowych zajęć może być nieklasyfikowany.

Oceny częściowe ze sprawdzianów / testów, kartkówek:

- 0% – 30% – **niedostateczny**
- 31% – 50% – **dopuszczający**
- 51% – 70% – **dostateczny**
- 71% – 85% – **dobry**
- 86% – 97% – **bardzo dobry**
- 98% – 100% – **celujący**

Indywidualizacja wymagań edukacyjnych może obejmować obniżenie punktacji.

II. Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z religii.

1. Uczeń lub jego rodzic mają prawo ubiegać się o podwyższenie przewidywanej rocznej oceny z obowiązkowych zajęć edukacyjnych w terminie nie dłuższym niż 2 dni od otrzymania informacji o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1:

- 1) może być przekazany do nauczyciela uczącego za pomocą dziennika elektronicznego;
- 2) musi zawierać uzasadnienie oraz określenie oceny, o jaką uczeń się ubiega, z zastrzeżeniem, że chodzi o ocenę o 1 stopień wyższą od oceny przewidywanej.

3. O podwyższenie oceny może ubiegać się uczeń, który:

- 1) nie opuścił bez usprawiedliwienia żadnej godziny lekcyjnej z przedmiotu, z którego zamierza uzyskać ocenę wyższą;
- 2) przystąpił do wszystkich prac kontrolnych z przedmiotu; w ustalonym terminie poprawiał oceny zgodnie z podanymi wymaganiami
- 3) aktywnie uczestniczył we wszystkich formach danych zajęć na miarę swoich możliwości (punkt dotyczy przedmiotów artystycznych, wychowania fizycznego oraz przedmiotów zawodowych).

4. W przypadku uznania zasadności wniosku nauczyciel wyznacza zakres wiedzy i umiejętności, którymi musi wykazać się uczeń wnioskujący o podwyższenie oceny.

5. Ustalona ocena nie może być niższa od przewidywanej.

6. W przypadku odmowy ze strony nauczyciela wszczęcia procedury podwyższenia oceny przewidywanej, uczeń lub jego rodzic ma prawo tego samego dnia zwrócić się z prośbą o umożliwienie podwyższania oceny – do dyrektora szkoły, który ma obowiązek rozpoznać sprawę w ciągu 2 dni roboczych.